بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް ނިންމުން

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2022/HC-A/09
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: ކަލްވާރާސް ޕޮއިންޓްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް
- އިސްތިއުނާފު ޖަވާބު ފަރާތް: އަޙްމަދު މުޙައްމަދު، ނަސީބު / ށ. ފުނަދޫ
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ވަޒީފާއާބެހޭ

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:
އިސްފަނޑިޔާރު ޙުސައިން ޝަހީމް
ފަނޑިޔާރު ޙަސަން ޝަފީޢު
ފަނޑިޔާރު ހުޒައިފާ މުޙައްމަދު

ނިންމި ތާރީޚު:
02 ޞަފަރުލްޚައިރު 1445
16 އޯގަސްޓު 2023

ހައިކޯޓުގައި ޤަޟިއްޔާ ރަޖިސްޓަރީ ކުރެވުނު ތާރީޚް:

02 ޖުމާދަލްއާޚިރާ 1443

05 ޖަނަވަރީ 2022

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު މައްސަލަ:

- ނަންބަރު: 162/VTR/2020
- ނިންމި ތަން: ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލް
- ބާވަތް: ވަޒީފާއާބެހޭ
- ހުށަހެޅުނު ތާރީޚު: 27 އޮގަސްޓް 2020
- ނިންމުނު ތާރީޚު: 07 ޑިސެންބަރު 2021

އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް

[illegible] [illegible] ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް
ވަކީލް: މަރިޔަމް [illegible] / [illegible]، [illegible] އެންޑް
ކޯ އެލް.އެލް.ޕީ
[illegible] ވަޙީދު / [illegible]، [illegible] އެންޑް ކޯ އެލް.އެލް.ޕީ

އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތް

އަހުމަދު މުޙައްމަދު، [illegible] / [illegible]

މަދަނީ- ވަޒީފާއާބެހޭ- [illegible]

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ޝަރީޢަތުގެ ތަފްޞީލް:

މައްސަލައިގެ ތަފާޞީލް:

1. މިއީ، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 162/VTR/2020 މައްސަލަ އާ ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމާފައިވަނީ، [illegible] އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހޮލްޑިންގްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ (ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު: C-0461/2014)ގެ ފަރާތުން އެ މައްސަލަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފު ކުރުމުން ބަލާފައިވާ ޤަޟިއްޔާއެކެވެ.

މިޤަޟިއްޔާގައި، އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ފަރާތަކީ އަޙްމަދު މުޙައްމަދު، [illegible] / ސ.ހިތަދޫ (އައިޑީކާޑު ނަންބަރު: A075371)އެވެ.

މައްސަލައިގައި ކަންހިނގާފައިވާގޮތް:

2. އަޙްމަދު މުޙައްމަދު އަކީ 04 ޑިސެމްބަރު 2017 އިން ފެށިގެން [illegible] ހޮލްޑިންގްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ދަށުން ހިންގާ [illegible] [illegible] އައިލަންޑްގައި [illegible] މަޤާމުގައި ވަޒީފާ އަދާކުރަމުންދިޔަ ފަރާތެކެވެ.

3. އަޙްމަދު މުޙައްމަދު ވަޒީފާ އަދާކުރަމުން ދަނިކޮށް 04 މެއި 2020 ގައި، އަޙްމަދު މުޙައްމަދުގެ އެއްވެސް އިންޒާރެއްނެތި، އަޙްމަދު މުޙައްމަދާއި [illegible] ހޮލްޑިންގްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑާ ދެމެދު ހަދާފައިވާ ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުން ނިމުމަށް، އެ އެއްބަސްވުމުގައިވާ އަސާސީ މުސާރަ ދެއްކުމަށްފަހުގައެވެ.

4. އެންމެފަހުން 04 މެއި 2020 އިން ފެށިގެން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ދުވަހާ ހަމައަށް އެއްބަސްވުމުގައިވާ [illegible] މުސާރައާއި އިނާޔަތްތައް ދިނުމަށާއި، އެއްބަސްވުމުގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން އަޙްމަދު މުޙައްމަދަށް ދޭންޖެހޭ ފުރިހަމަ މުސާރައާއި އިނާޔަތްތައް އަޙްމަދު މުޙައްމަދަށް އަދި އުޖޫރަ ނަގައިދިނުމަށް އެދި [illegible]

ހޯލްޑިންގްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް ރައްދުވާގޮތަށް 27 އޮގަސްޓް 2020 ގައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅިއެވެ.

ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން މައްސަލަ ނިންމިގޮތް:

5. ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު 162/VTR/2020 މައްސަލަ ނިމުނުގޮތުގެ [illegible] ބެލިއިރު، މި މައްސަލައަކީ އަޙްމަދު މުޙައްމަދު، ނަސީމު / ސ.ފޭދޫ (އައިޑީކާޑު ނަންބަރު: A075371) 04 ޑިސެމްބަރު 2017 އިން ފެށިގެން [illegible] ހޯލްޑިންގްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ދަށުން ހިންގާ [illegible] [illegible] ޕްރައިވެޓް އައިލެންޑްގައި [illegible] މަޤާމުގައި ވަޒީފާއަދާކުރަމުންދިޔައިރު، 04 މޭ 2020 ގައި، އަޙްމަދު މުޙައްމަދުގެ އެއްބަސް [illegible]، އަޙްމަދު މުޙައްމަދާއި [illegible] ހޯލްޑިންގްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑާ ދެމެދު [illegible] ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުގައި އަސާސީ މުސާރަ [illegible]، [illegible] [illegible] ވަޒީފާ އެއްބަސްވުމުގައި [illegible] [illegible]، 04 މޭ 2020 އިން ފެށިގެން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ދުވަހާ ހަމައަށް އެއްބަސްވުމުގައިވާ ފަދައިން މުސާރައާއި [illegible] [illegible]، އެއްބަސްވުމުގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން އަޙްމަދު މުޙައްމަދު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަޙްމަދު މުޙައްމަދު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހޯލްޑިންގްސް [illegible] ލިމިޓެޑް ރައްދުވާގޮތަށް 27 އޮގަސްޓް 2020 ގައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހަޅުމުން ބަލާފައިވާ މައްސަލައެކެވެ.

އެމައްސަލަ ބައްލަވައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމަވާފައިވަނީ،

"[illegible]، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުންނާއި މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އަޙްމަދު މުޙައްމަދު، (ނަސީމު / ސ.ފޭދޫ) ([illegible]) [illegible]

ކާޑު ނަންބަރު: A075371) 04 ޑިސެންބަރު 2017 އިން ފެށިގެން ކަލޯފާރާއިސް ހޯލްސޭލްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ދަށުން ރިސޯޓް ކާޑު ހޯލްސޭލްސް ޕްރައިވެޓް އައިލެންޑުގައި ބޭރުކުރެއްވުމާއި މަޤާމުގައި ވަޒީފާއަދާކުރަމުންދަނިކޮށް، 04 މޭ 2020 ގައި، އަޙްމަދު މުޙައްމަދުގެ އެއްބަސް އިޖާރާއަތުން، އަޙްމަދު މުޙައްމަދުއާ ކަސްޓްފާރާއިސް ހޯލްސޭލްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް ދެމެދު ވެފައިވާ ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމާ ޚިލާފަށް، އެ އެއްބަސްވުމުގައިވާ އަސާސީ މުސާރަ ކުޑަކޮށްފައިވާތީ، ދެފަރާތުގެ ދެމެދުގައި ވެފައިވާ ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމާ ޚިލާފަށް އަމަލުކުރުމުން، 04 މޭ 2020 އިން ފެށިގެން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ދުވަހާ ހަމައަށް އެއްބަސްވުމުގައިވާ ގޮތުން މުސާރައާއި އިނާޔަތްތައް ދިނުމަށާއި، އެއްބަސްވުމުގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން އަޙްމަދު މުޙައްމަދަށް ދޫކުރަން ޖެހޭ މުސާރައާއި އިނާޔަތްތައް އަޙްމަދު މުޙައްމަދަށް އެދި އެމްޕްލޯއިމަންޓް ޓްރައިބިއުނަލަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅުމުން ވަޒީފާގެ މައްސަލަ އެމްޕްލޯއިމަންޓް ޓްރައިބިއުނަލަށް ކަސްޓްފާރާއިސް ހޯލްސޭލްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ނަމުގައި 27 އޮގަސްޓު 2020 ގައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ދަޢުވާކޮށްފައިވެއެވެ.

މައްސަލަ ބެލި ޓްރައިބިއުނަލުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ ދަޢުވާ ބަލައިގަނެ، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ ދަޢުވާއަކީ ޝަރުޢީ ގޮތުން އެއްބަސްވުމުގެ ތެރެއިން ބަލައިގަނެވޭ ދަޢުވާއެއް ކަމަށް ބަލައި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 20/2020 (ޤާނޫނު ސިވިލްކޯޑުގެ ތާރީޚީ ޤާނޫނު 2020) ގެ ދަށުން ޢަމަލުކުރަމުންދާ ސިޔާސަތުތަކާއި، 2020 ވަނަ އަހަރު މޭ މަހުން ފެށިގެން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ލިބެންޖެހޭ މުސާރަ ދިނުމަށް ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމާފައިވާތީ، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ދޭން ޖެހޭ ފައިސާ ދައްކާ ނިންމާފައިވާ ވާހަކަ، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް 10 ޑިސެންބަރު 2020 އިން ފެށިގެން އެފަރާތް ވަޒީފާއިން ރިޒައިންކުރުމުގެ ނޯޓިސް ދޫކޮށް ވަކިވި ގޮތުން އެކަން ބަލައިގަނެ ވަޒީފާ އަދާނުކުރާ މުއްދަތުގެ މުސާރަ ދިނުމަށް އެދި ހުށަހެޅުމަކީ، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ ދަޢުވާއަކީ (unjust enrichment) އެއް ކަމުގައި ފެންނަކަމަށް ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމާފައިވާތީ، އެގޮތުން ވަޒީފާ ނިމުނު ތާރީޚަށް ފަހުގެ މުސާރަ މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް 10 ޑިސެންބަރު 2020 އިން ފެށިގެން އެފަރާތް ވަޒީފާއިން ރިޒައިންކުރުމުގެ ނޯޓިސް ދޫކޮށް ވަކިވުމުން ވަޒީފާ އަދާކުރުމުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ މުސާރައިން އެއްވެސް ބައެއް ހަމަޖެހިފައިވާ ޙައްޤެއް ނެތްކަމަށް ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމާފައިވެއެވެ.

އެގޮތުން، 2020 ވަނަ އަހަރުގެ މޭ މަހުން ފެށިގެން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާ ދޫކުރި ވާހަކަ ދައްކާ ނޯޓިސް ދޫކުރި 10 ޑިސެންބަރު 2020 ގެ ނިޔަލަށް ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މުސާރައާއި އިނާޔަތްތައް ދ

މުއްދަތުގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ދެވިފައިވާ ފައިސާގެ އަދަދު އުނިކުރުމަށްފަހު ޖެހޭ އަދަދު މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން މައްސަލަ ބަލައިދީ ފަރާތުން ދޭންޖެހޭކަމަށް ކަނޑައަޅައި،

މި ފައިސާ ދިނުމަށް (07 ޑިސެމްބަރު 2021) އިން ފެށިގެން 14 (ސާދަ) ދުވަހުގެ ތެރޭ އަދާކޮށް މުވައްޒަފަށް ދައްކާ ކޮށްދިނުމަށްފަހު އަންގާ ހަމަޖެހުން (ހަފްތާ ބަންދުދުވަސް) 03 (ތިނެއް) ދުވަހުގެތެރޭ ވަޒީފާގެ ޓްރައިބިއުނަލަށް ހިއްސާކުރުން އެންގުމަށް މި މައްސަލަ ބަލައިދީ ކޮންމެ ފަރާތަކުން ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހެޅުމުގެ މައްޗަށް އަންގައި އަމުރުކޮށް މި މައްސަލަ ނިންމައިދިނުމެވެ." މިފަދައިންނެވެ.

ހ. މައްސަލަ އިސްތިއުނާފު ކުރުމުގެ ހުށަހެޅި ނުކުތާތައް

6. ވަޒީފާގެ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 162/VTR/2020 މައްސަލަ ނިމިފައިވާ ގޮތް ބަޔާންކޮށް އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާ އެއްގޮތް ނުވާކަމަށްބުނެ ހ. މައްސަލަ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އަދި ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުގެ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ފަރާތުން ބަލައިގަތުމަށް ނުކުތާތައް ހުށަހަޅައި ހ. ނުކުތާތަކާ ބެހޭގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ސަމާލުކަމަށް ގެނެސްދެއްވާފައިވެއެވެ. އެގޮތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކަކީ؛

6-1 ވަޒީފާގެ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 162/VTR/2020 މައްސަލައިގައި، އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތާއި އިސްތިއުނާފު ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ ދެމެދުގައި ސޮއިކޮށްފައިވާ ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުން 8 ނޮވެމްބަރު 2020 ގައި ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށް އިސްތިއުނާފު ކުރިކަމުގައި، 22 ޑިސެމްބަރު 2020 ގައި ވަކިކޮށް އަންގާފައިވާ ޤާނޫނު ނަންބަރު 20/2020 (ޤާނޫނު ސިޔާސަތުގެ ކުއްލި ނަރުއަޅާފައިވާ ޤާނޫނު 2020) ގެ ދަށުން އިސްތިއުނާފު ކުރުމުގެ އަމަލުތަކާއި ވަޒީފާގެ ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމާފައިވާ ނިންމުމަކީ ޤާނޫނާ ޚިލާފު ނިންމުމެކެވެ.

- އެހެންކަމުން ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ [illegible] ނިންމާފައިވަނީ [illegible] ޤާނޫނު [illegible] ދެކިގެން

- ޤާނޫނުއަސާސީ 2008 ގެ 59 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)އާއި؛
- ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2014/SC-A/41 ގަޟިއްޔާއާއި؛
- ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2021/HC-A/68 ގަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ކަންކަމާއި ޚިލާފަށެވެ.

- އަދި އެހެންކަމުން ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނިންމުން ޤާނޫނުއަސާސީ 2008 ގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)އާ ވެސް ޚިލާފުވެއެވެ.

- އަދި، [illegible] [illegible] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ޤާނޫނު ނަންބަރު 20/2020 (ޢާންމު ސިއްޙަތުގެ ކުއްލި ނުރައްކަލުގެ ޤާނޫނު 2020) 3 ވަނަ މާއްދާ؛ މާނަކޮށްފައިވަނީ:

- ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/2011 (މާނަކުރުމުގެ ހަމަތައް ބަޔާންކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 12 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) އާއި؛
- ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/2011 (މާނަކުރުމުގެ ހަމަތައް ބަޔާންކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 18 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށެވެ.

- އަދި، މައްސަލައިގެ ދެ [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 20/2020 (ޢާންމު ސިއްޙަތުގެ ކުއްލި ނުރައްކަލުގެ ޤާނޫނު 2020) އާ ޚިލާފުވުމަށް ބިނާކޮށް މައްސަލަ ނިންމުމުން،

- ޤާނޫނުއަސާސީ 2008 ގެ 42 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)އާއި؛
- ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ގަވާއިދު ނަންބަރު 2015/R-20 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ގަވާއިދު 2015) ގެ 44 ވަނަ މާއްދާއާއި؛

- ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2017/SC-A/23 ޤަޟިއްޔާއާ ޚިލާފުވެފައިވެއެވެ.

- އަދި ވަޒީފާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ޤަރާރު ނަންބަރު 20/2020 (ޢާންމު ސިއްޙަތުގެ ކުއްލި ނުރައްކަލުގެ ޤާނޫނު 2020) ތަޢުލީޤުން ތަންފީޛުކުރުމުން، މައްސަލައިގައި ކަންހިނގާދިޔައިރު، ވުޖޫދުގައިވާ ހަމައެކަނި މަގުދައްކައިދޭ ޤަޟިއްޔާ (precedent) ކަމަށްވާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2012/HC-A/183 ޤަޟިއްޔާއަށް އެކަށީގެންވާ މިންވަރަށް ރިޢާޔަތްކޮށްފައިނުވާ ކަމަށްވުމުން ހުކުމަކަށް ނުކުރެއެވެ.

6.2- ވަޒީފާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު 162/VTR/2020 މައްސަލައިގައި، އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތާއި އިސްތިއުނާފު ބައްދަލުވާ ފަރާތުގެ މެދުގައި ސުލްހަވެރިކަމާ ވަޒީފާބެހޭ އެއްބަސްވުމަށް 8 އޮގަސްޓް 2020 ގައި ގެންނެސްފައިވާ ވަގުތީ އިސްލާހަށް އިސްތިއުނާފު ބައްދަލުވާ ފަރާތުން އިންކާރުކޮށްފައިވާކަމަށް ވަޒީފާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމާފައިވަނީ ހަމައެކަނި މަގުދައްކައިދޭ ޤަޟިއްޔާ (precedent) ތަކަށް އެކަށީގެންވާ މިންވަރަށް ރިޢާޔަތްނުކޮށްކަމަށްވާތީއެވެ.

- އެހެންކަމުން، ވަޒީފާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނިންމުން ޤާނޫނު ނަންބަރު 24/76 (ހުއްދަބެހޭ ޤާނޫނު)ގެ 6 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފުވެއެވެ.

- އަދި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ވަޒީފާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު 162/VTR/2020 މައްސަލައިގައި ހުށަހަޅާފައިވާ ހެކި ނަޒަރުކުރާ ހެއްކެއް ހުށަހަޅާއި ނަޒަރުނުކޮށް، ވަޒީފާބެހޭ އެއްބަސްވުމަށް 8 އޮގަސްޓް 2020 ގައި ގެންނެސްފައިވާ ވަގުތީ އިސްލާހަށް އިސްތިއުނާފު ބައްދަލުވާ ފަރާތުން އިންކާރުކޮށްފައިވާކަމަށް ނިމުނު ވާސިލްވި ސަބަބެއް ވަޒީފާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ބައްޓަންކޮށްގެން ނިންމުން، އެފަދަ ނިންމުން ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 43 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)ގެ 4 ވަނަ ނަންބަރުއާ ޚިލާފުވެފައިވެއެވެ.

- އެޕެލަންޓުން މިފަދަ ނިންމުމަކަށް ބިނާކޮށް އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތާއި އިސްތިއުނާފު ހައްޤުވާ ފަރާތުގެ ދެމެދުގައި ސޮއިކޮށްފައިވާ ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމަށް 8 އޭޕްރިލް 2020 ގައި ގެނެސްފައިވާ ބަދަލު އިސްލާހަށް އިސްތިއުނާފު ހައްޤުވާ ފަރާތުން ދީ ޤަބޫލުކޮށްފައި ނުވާކަމަށް ވަޒީފާގެ [illegible] ނިންމާފައިވާ އަދި ޤަޟިއްޔާގައި ހުށަހެޅުން ބަލައިނުގަތުމާ ގުޅިގެން،
    - ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/91 (ކޮންޓްރެކްޓްގެ ޤާނޫނު)ގެ 8 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)އާއި؛
    - ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2014/HC-A/131 ގެ ޤަޟިއްޔާގައިވާ ކަންކަމާ ހިމަނާފައެވެ.
    - މީގެ އިތުރުން، ދެ ފަރާތުގެ ދެމެދުގައި ސޮއިކޮށްފައިވާ ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމަށް 8 އޭޕްރިލް 2020 ގައި ގެނެސްފައިވާ ބަދަލު އިސްލާހަށް ހައްޤުވާ ފަރާތުން އަދި ޤަޟިއްޔާގައި [illegible] [illegible] [illegible] ގެ ޤަޟިއްޔާއާއި [illegible]؛
    - އިނގިރޭސިވިލާތުގެ ނިންމުމެއް ކަމުގައިވާ Henry v London General Transport Services Ltd (2002) EWCA Civ 488 ގެ ޤަޟިއްޔާއާއި؛
    - އިނގިރޭސިވިލާތުގެ ނިންމުމެއް ކަމުގައިވާ Reveille Independent LLC v Anotech International (UK) Ltd (2016) EWCA Civ 443 ގެ ޤަޟިއްޔާއާއި؛
    - އިނގިރޭސިވިލާތުގެ ނިންމުމެއް ކަމުގައިވާ Oceanografia SA de CV v DSND Subsea AS (2006) (EWHC 1360 Comm) ގެ ޤަޟިއްޔާއަށް ވަޒީފާގެ [illegible] [illegible] [illegible]، ވަޒީފާގެ [illegible]
    - ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމްކޯޓުގެ ނަންބަރު 2013/SC-A/34 ގެ ޤަޟިއްޔާއާއި؛
    - ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމްކޯޓުގެ ނަންބަރު 18 SC(2021) (އިސްޓޭޓް އަބްދުއްރަޙީމް ވ. [illegible] [illegible] [illegible]) ގެ ޤަޟިއްޔާ ހިމެނެއެވެ.

- އެހެންކަމުން ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ޤާނޫނުއަސާސީ 2008 ގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)އާ ވެސް ޚިލާފުވެއެވެ.

- އަދި މިފަދައިން ދެފަރާތުގެ މެދުގައި ސޮއިކޮށްފައިވާ ވަޒީފާއާބެހޭ އެއްބަސްވުމަށް 8 އޭޕްރީލް 2020 ގައި ގެނެސްފައިވާ ވަގުތީ އިސްލާހަށް އިސްތިއުނާފު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނުވާކަމަށް ނިންމުމުން، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ވަނީ [illegible] ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2017/HC-A/451 ([illegible]) [illegible] ([illegible]) [illegible] promissory estoppel ކަމުގައިވާ ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު 162/VTR/2020 މައްސަލައިގައި [illegible] [illegible] [illegible] ނުކުތާއެވެ.

6-3 ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު 162/VTR/2020 މައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (remedy) [illegible] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން [illegible] [illegible] [illegible]

- [illegible] [illegible] ނަންބަރު 20/2020 ([illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 2020) [illegible] [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު 162/VTR/2020 މައްސަލައިގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

- އަދި، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ވަނީ، ބަންދުކޮށް ހިދުމަތް ފޯރުކޮށްދިނުން ދިމާކޮށްފައިވާ މުވައްޒަފަކަށް ސާބިތުވާ ޙާލަތުގައި ނަގައިދިނުމަށް އަމުރުކުރުމުން، ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 97 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފުވާތީއެވެ.
- އަދި، އިސްތިއުނާފު ބައްދަލުވާ ފަރާތުން އެދިފައިވާ ގޮތަކީ

- ވަކިކަމެއް އަމަލުކޮށްދިނުމަށް އަމުރުކުރެވޭ (order for specific performance) ހިނދު، އަދި

- 4/2011 (ޝަރުޢީ ހަމަޖެހުމެއް ބައްދަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނު)ގެ 15 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/91 (ކޮންޓްރެކްޓްގެ ޤާނޫނު)ގެ 23 ވަނަ މާއްދާއާއި 25 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ށ) އާއި ޚިލާފުވާ ވަކިކަމެއް އަމަލުކޮށްދިނުމުގެ އަމުރެއް (order for specific performance) ނެރެދިނުމުގެ ކުރިން ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ އުސޫލުތަކެއް ބައްދަލުކުރާ

- ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/91 (ކޮންޓްރެކްޓްގެ ޤާނޫނު)ގެ 23 ވަނަ މާއްދާއާއި 25 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ށ) އަށް ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ރިޢާޔަތްކޮށްފައިނުވާތީއެވެ.

- މިގޮތުން، ވަކިކަމެއް އަމަލުކޮށްދިނުމުގެ އަމުރަކީ (order for specific performance)

- އިކުއިޓަބަލް (equitable) ބައްޔެއްކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2017/SC-A/14 ޤަޟިއްޔާއިން ކަނޑައަޅާފައިވުން،

- އެފަދަ އަމުރެއް ނެރެދިނުމުގެ ކުރިން ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ ކަންކަން ބައްލަވާފައި އިނގިރޭސިވިލާތުން ނިންމާފައިވާ GROBBELAAR v. NEWS GROUP NEWSPAPERS LTD AND ANOTHER “2002” UKHL 40 ޤަޟިއްޔާއަށް ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ރިޢާޔަތްކޮށްފައިނުވުމުން،

ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން

- ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2013/SC-A/34 ޤަޟިއްޔާއާއި؛
- ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 18 (2021)SC (އިސްމާޢީލް ޢަބްދުއްރަޙީމް ވ. އޮނަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް) ޤަޟިއްޔާއާ ޚިލާފުވެއެވެ.

- އަދި، އިސްތިއުނާފު ހައްޤުވާ ފަރާތުން އެދިފައިވާ ވަކިގޮތަކަށް އަމަލުކުރުމުގެ އަމުރެއް (order for specific performance) ނެރުއްވުމުގެ ކުރިން ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ އުސޫލުތަކެއް ފުރިހަމަވެފައިވާކަން ސާބިތުކޮށްދިނުމަކީ އިސްތިއުނާފު ހައްޤުވާ ފަރާތުން އުފުލަންޖެހޭ ބުރައެއްކަން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2010/SC-A/02 ޤަޟިއްޔާއިން އެނގެން ހުންނަހިނދު، އިސްތިއުނާފު ހައްޤުވާ ފަރާތުން އެފަދަ އުސޫލުތަކެއް ފުރިހަމަވެފައިވާކަން ސާބިތުކޮށްދީފައި ނުވާކަމަށް ނިންމަވާފައިވުމުން، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2010/SC-A/02 އާ ޚިލާފުވެފައިވެއެވެ.
- އެހެންކަމުން ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ޤާނޫނުއަސާސީ 2008 ގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)އާ ޚިލާފަށް ޙުކުމްކޮށްފައިވާކަން ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

ޝަރީޢަތުން ފާހަގަކުރެވުނު ކަންތައްތައް

7. ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު 162/VTR/2020 މައްސަލަ ނިމުނު ގޮތުގެ ޚުލާޞާއަކީ، އެ ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފު ކުރުމުން ޢަބްދުއްރަޙީމް ހޯލްޑިންގްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކާއި، އެ ނުކުތާތަކާ ގުޅިގެން މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ ފަރާތްތަކުން ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކާއި، މައްސަލައާ ގުޅުންހުރި ލިޔެކިޔުންތަކަށް ބަލާއިރު އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

8. ހުށަހެޅިފައިވާ އިސްތިއުނާފު ގެނެވުނު މިޤަޟިއްޔާގެ ކުރިމަތީގައި އޮތް މައިގަނޑު ސުވާލަކީ، އިސްތިއުނާފު ޙައްދުވާ ފަރާތުގެ އެއްވެސް އިޖުރާއަތެއް، އިސްތިއުނާފު ޙައްދުވާ ފަރާތުގެ މުސްތަޤިއްލު އުނިކުރައްވައިފިނަމަ އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތައި އިސްތިއުނާފު ޙައްދުވާ ފަރާތާ ދެމެދު ވާހަކަ އެއްބަސްވުމާ ޚިލާފުވޭތޯ ބެލުމެވެ.

9. އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން ބުނެފައިވަނީ، އިސްތިއުނާފު ޙައްދުވާ ފަރާތުގެ މުސްތަޤިއްލު ބަދަލުގެންނަން ޖެހިފައިވަނީ، މަދު ދުވަސްތަކުން ކުރިމަތިވެފައިވާ ކޯވިޑް 19 ހާލަތުގެ ސަބަބުން ކުންފުނީގެ ފަރާތުން ހިންގަމުން އައިސްފައިވާ ރިޒޯޓް ބަންދުކޮށް، ކުންފުނީގެ މުވައްޒަފުން ވަކިކުރަން ޖެހުނު ޙާލަތުގައި ކަމަށެވެ. އަދި އެފަދަ ނިންމުމެއް ކުރީ ކުންފުނީގެ ވަޒީފާ ދޭނެ ހާލަތު ގެއްލިގެން ދިއުމުންނެވެ.

10. އެގޮތުން ކުންފުނީގެ ފަރާތުން އަމަލު މަސައްކަތްކުރައްވާ ވިއަފޮށުވާ ގެނެސް މުވައްޒަފުންނަށް ޚިދުމަތް ދޭން ސަރުކާރަށް ޤާނޫނު މުސްތަޤިއްލު ހުށަހެޅުން ވަކިކުރައްވާ މުވައްޒަފުން އުޖޫރައާއި އެއްޗެހި ދިނުމަށްފަހު ވަކިކުރެވުނު މުވައްޒަފުން އަނބުރާ ވަޒީފާއަށް ގެނެވުނު ކަމަށާއި، މިޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފު ހުށަހެޅި ފަރާތް އަނބުރާ ވަޒީފާއަށް ގެނެވުނު ކަމަށާއި، އެ ފަރާތުން އަނބުރާ ވަޒީފާއަށް ވަނީ 01 ޖޫން 2020 އިން ފެށިގެން އިސްތިއުނާފު ޙައްދުވާ ފަރާތުން އަންގާފައިވާކަމަށެވެ.

11. އެހެންކަމުން އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުގެ މަޢާޝު ބަދަލުކުރުމުގެ ނިޔަތު މަސައްކަތުގެ ރޭވުންތަކުގެ ބަދަލު ކުރިއަރުވުމުގެ ޤަވާޢިދުގެ ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު (ބ) 37 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އެމްޕްލޯއަރަށް ވަޒީފާގެ ޝަރުޠުތަކަށް ބަދަލުގެނައުމުގެ ޙައްޤު، ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގައި ދީފައިވާ ޙައްޤެއް ކަމަށް ބަލާފައި ވަޒީފާ ދިނުމުގެ އިސްތިޤްރާރު ގެއްލޭ ކަނޑައެޅުމެއް ކަމަށް ބުނެ، ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ ދަށުން އެމްޕްލޯއަރު ގެންގުޅެނަމަ ހިމާޔަތް ދޭ ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ އެއްވެސް މާއްދާއެއް ޚިލާފުވާނެ ގޮތަކަށް މަސައްކަތުގެ ޝަރުޠުތަކަށް ބަދަލު ގެނެވޭނެ ކަމަށާއި، އަދި

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރާ ޤާނޫނުތަކުންވެސް އެއިން ބައެއް ނުވަތަ މިނިވަންކަމުގެ އެއްވެސް މިންވަރެއް ހިފެހެއްޓޭނީ، މިނިވަން ދިމިޤްރާޠީ މުޖުތަމަޢެއްގައި އެފަދަ ބައެއް ނުވަތަ މިނިވަންކަމެއް ހިފެހެއްޓިދާނެކަމަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ މިންވަރަކަށްކަމަށް ޤާނޫނުއަސާސީގެ 16 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

12. މި މައްސަލައިގައި، އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުގެ [illegible] ބަދަލު ގެނެސް [illegible] [illegible] ސަބަބެއް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފުވާ ފަރާތާއި އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުގެ [illegible] [illegible] [illegible] އެއްބަސްވުމަކުން 8 އޭޕްރިލް 2020 ގައި ގެނެސްފައިވާ ވަގުތީ [illegible] އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން [illegible] ވަކީލުން [illegible] [illegible] [illegible] އެކަށީގެންވާ [illegible] [illegible] [illegible]

13. އެގޮތުން، މިނިސްޓްރީ އޮފް ހެލްތުގެ އާންމު ސިއްޙަތުގެ ކުއްލި ނުރައްކަލުގެ ޙާލަތު އިޢުލާނުކުރި ޤަރާރު[1] އަށް ބަލާއިރު، ދުނިޔޭގެ އެކި ގައުމުތަކުގައި [illegible] ފެތުރެމުންދާ Covid-19 ގެ ފުރަތަމަ ކޭސް 7 މާރިޗު 2020 ގައި ދިވެހިރާއްޖޭއިން ފެނުމާއި ގުޅިގެން، [illegible] [illegible] [illegible]، 30 (ތިރީސް) ދުވަހަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހުރިހާ ސަރަޙައްދުތަކުގައި، އާންމު ސިއްޙަތުގެ ކުއްލި ނުރައްކަލުގެ ޙާލަތު އިޢުލާނުކުރައްވާފައިވާކަން އެނގެން އޮތެވެ.

14. ކުރިމަތިވެފައިވާ [illegible] ގޮންޖެހުމަކާ ގުޅިގެން ވަކީލު ފަރާތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދި ޤާނޫނު [illegible] [illegible] އެއްވެސް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެއްވެސް ޤާނޫނުގައި ނުވަތަ [illegible] [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2015/HC-A-02/02 [illegible] [illegible] ވަކީލު ފަރާތުގެ [illegible] [illegible]

---

[1] ޤަރާރު ނަންބަރު 2020/1 (12 މާރިޗު 2020)

ނުވަތަ ވިޔަފާރި ވަގުތީ ގޮތުން [illegible] ހާލަތްތަކުގައި މުވައްޒަފުން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ބަދަލުގައި، މުސާރަ ނުލިބޭ ޗުއްޓީއަށް އެ މުއްދަތުގައި ދިނުމާއި، ނުވަތަ މުސާރައިގެ ދެބައިކުޅަ އެއްބައި ދޫކޮށް ޗުއްޓީދިނުމާއި، އަދި މިނޫންވެސް އެފަދަ އެހެން ގޮތަކަށް ކަންކަން ހަމަޖެއްސުމަށް ވަޒީފާދޭ ފަރާތުގެ ޒިންމާއެއް ކަމުގައި ކަނޑައަޅާފައިވެއެވެ.

15. އިސްވެ ދެންނެވުނު ހާލަތާއި ގުޅިގެން، އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުގެ މުވައްޒަފުންނަށް ބޭއްވި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޑޮކިއުމަންޓު 2 ގެ ގޮތުގައި ހުށަހަޅާފައިވާ CCR Human Resources Planning Strategy [illegible] [illegible]، ކޮވިޑް 19 [illegible] މުވައްޒަފުންނަށް އެ ދުވަހުން ފެށިގެން ޗުއްޓީ ދިނުމާއި 30 ޖޫން 2020 ގެ ނިޔަލަށް ޗުއްޓީގައި [illegible] މުވައްޒަފުންނަށް [illegible] [illegible] [illegible]، އަދި 01 ޖުލައި 2020 އިން ފެށިގެން [illegible] [illegible] [illegible] މުސާރައިގެ 50% (ފަންސާސް އިންސައްތަ) [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 5000/-ރ (ފަސްހާސް ރުފިޔާ) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

16. [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]2 [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] 04 [illegible] 2020 [illegible] [illegible]

---

[2] (Annex to the Employment Agreement)

ފެށިގެން އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ފަރާތުން މުސާރައިގެ ގޮތުގައި ދެއްކީ -/5000ރ (ފަސްހާސް ރުފިޔާ) ކަމާއި، އަދި ވަގުތީ ގޮތުން ރިޢާޔަތުގެ އުޖޫރަ ތަނަވަސްކަމަށް ފައިސާދޫކުރުން އެއްވެސް އިތުރު އެލަވަންސެއް، ބޭނުންކޮށް އަދި ސަރވިސް ޗާޖެއް ރިސީވުން ނުދޭނެކަން، ހިމެނިފައިވާކަން އެނގެން އޮތެވެ.

17. މުވައްޒަފުގެ އުޖޫރައިން އިނާޔަތްތަކުން ހޯދުމަށް ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 55 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

18. ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 55 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި، ވަޒީފާދޭ އެއްވެސް ފަރާތަކުން ތިރީގެ މުވައްޒަފުގެ ރުހުމަކާނުލައި ނޫން މުސާރައާއި އުޖޫރައިން އެއްވެސް އެއްޗެއް އިނާޔަތްތަކުން ކެނޑިދާނެކަމެއް ނުވާނެއެވެ.

(1) ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ނުވަތަ ކޯޓު އަމުރަކާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގެމަތިން އިނާޔަތްކުރެވޭ އެއްޗެއް އިނާޔަތްދިނުން؛

(2) ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން މުވައްޒަފަކަށް ލޯނުދީފައިވާ ގޮތް ނުވަތަ ދިރިއުޅުމުގެ ބަދަލު ކޮށްދީފައިވާ، ނުވަތަ ކުއްޔަށް ހިފައިވާ، ނުވަތަ އެއް އެ މުވައްޒަފަކަށް ލިބުނު ޚިދުމަތަކަށް ވީ ފައިސާ ބޭނުންކުރާ ނުވަތަ އެއް އެ މުވައްޒަފަކަށް ދޫކުރި ތަކެތި ނުވަތަ އެއް ބޭނުންކުރި ތަކެތީގެ އަގު ނުވަތަ މުސާރައިގެ އެޑްވާންސްގެ ގޮތުގައި ދީފައިވާ އަދަދަށް ގޮތުގެ މުވައްޒަފުގެ ކަމަށް، ލިޔުމަކުން ލިބިގެން، އެ ކުރިއަށް އަދަދަކަށް، ނުވަތަ މުވައްޒަފަކަށް ލިބޭ އުޖޫރައިގެ ލިޔުމަކުން އެއްބަސްވެފައި ވާނަމަ ނުވަތަ ކޯޓުން އެކަށީގެން އެކަށީގެން؛

(3) އެ މުވައްޒަފުގެ ރުހުމާއެކު ނުވަތަ ޤާނޫނީ ދަރަޖައިގެ ފަރާތަކުން ފައިސާކަން، ނުވަތަ ގޮތެއްގައި ފައިސާކަން ދައްކަން ލާޒިމް ފައިސާއެއް ކެނޑުމަށް އެހެނިހެން އެކަށީގެން.

19. މިމައްސަލައިގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ، އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު އިޖުރާއަތުގައި އެ ސްޓާފުގެ[3] އެއްބަސްވުމުގެ އެނެކްސްގެ އެއްބަސްވުމުގައި[4] ވަނީ އެ ކަމަށް ހިފެހެއްޓުމަކީ އިސްތިއުނާފު ކުރަށްވާ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފު ކުރުމުގެ

---

[3] CCR Human Resources Planning Strategy

[4] (Annex to the Employment Agreement)

ފަރާތަށް ލިޔުމުން އަންގާފައިވާކަމަށް އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން ފުރިހަމަކޮށް، 11 ޖޫން 2020 ގައި އިސްތިއުނާފު ހައްޤުވާ ފަރާތުގެ ދަޢުވާގެ އެއްބަސްވުމަށް ގެނެސްފައިވާ އިސްތިއުނާފުގައި ސާބިތުކުރަން އިސްތިއުނާފު ހައްޤުވާ ފަރާތުން [illegible] ، އެއްބަސްވުމުގެ އިސްތިއުނާފުގައި ސާބިތުކޮށްފައިވާކަން ދެފަރާތުން [illegible] އެނގެއެވެ.[5] [illegible]

[illegible]

20. އިސްތިއުނާފު ހައްޤުވާ ފަރާތުގެ ދަޢުވާގެ [illegible] 8 ޖޫން 2020 [illegible] 4 ޖޫން 2020 ގައި [illegible]

---

[5] [illegible]

ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނިންމުމަކީ، ރަޢުޔިއްޔާ ޤާނޫނު ތަޠުބީޤުކުރުން ކަމަށާއި އަދި މިނިންމުމަކީ ޤާނޫނު ދިމާވާ ނިންމުމެއްކަމަށް އިސްތިއުނާފު ކޯޓު ފާހަގަކުރަން ބޭނުމެވެ.

21. ޢާންމު ސިއްޙަތުގެ ކުއްލި ނުރައްކަލުގެ ޤާނޫނުގެ 9 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި، ކޮވިޑް 19 ގެ މި ޙާލަތުގައި މުވައްޒަފުގެ މުސާރައަށް ބަދަލުގެނެވޭނީ އެ މުވައްޒަފާ މަޝްވަރާކޮށް އެ ބަދަލު ގެނައުމަށް މުވައްޒަފާ އެއްބަސްވާނަމަ ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައި އޮތުމުން، އިސްތިއުނާފު ދަޢުވާ ފާހަގަކުރާ މުސާރައަށް ގެނެސްފައިވާ ބަދަލަށް އެފަރާތް އެއްބަސްވެވިފައިވާކަން އެނގެން ނެތުމުން، އިސްތިއުނާފު ދަޢުވާ ފާހަގަކުރާ މުސާރައަށް ބަދަލު ގެނެވިދާނެކަމަށް [illegible] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލް އިން ނިންމާފައިވެއެވެ.

22. ޢާންމު ސިއްޙަތުގެ ކުއްލި ނުރައްކަލުގެ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލުތަކަށް، އެ ޤާނޫނު އަމަލުގެ ކުރިން ހިނގާފައިވާ ކަންކަމަށް ހިނގާނެކަމަށް ސާފުކޮށް ބަޔާންކޮށްފައިނުވެއެވެ. އަދި އެ ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާނީ ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރާ ދުވަހުން ފެށިގެން ކަމަށް އެ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާތީއެވެ.[6]

23. ޤާނޫނަކީ، އެ ޤާނޫނު އެކުލަވާލި ދުވަހުން ފެށިގެން ކުރިއަށް ހިނގާ އުޞޫލެކެވެ. ޤާނޫނުގައި، ޤާނޫނަކީ ފަހަތަށް ހިނގާނެ ޤާނޫނެއްކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާނަމަ، ޤާނޫނުގެ ބާރު ކުރިން ހިނގާފައިވާ ކަމަކަށް [illegible] [illegible] އެ ޤާނޫނު ނުވާތީ، ޤާނޫނު މާނަކުރުމުގައި [illegible] [illegible] ކަމަށްވެއެވެ.[7] ހަމައެހެންމެ ޤާނޫނުން ހިނގަން ފަށާނީ، ވަކި ދުވަހަކުން ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާނަމަ، ޤާނޫނު ހިނގަން ފަށާނީ، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނަށް [illegible] [illegible].[8]

24. މީގެ އިތުރުން ޤާނޫނުގައި ސަރީޙަ ބަހުން އިސްތިސްނާކޮށްފައިވާ ޙާލަތްތަކުގައި މެނުވީ ފަހުން ފާސްކުރާ ޤާނޫނަކުން [illegible] ނުވަތަ އެއް [illegible] ޙައްޤުތަކަށް އަދި [illegible] ނުވަތަ އަނެއް ފަރާތަކަށް ލިބިގެން [illegible]، ނުވަތަ

---

[6] ޤާނޫނު ނަންބަރު 20/2020 (ޢާންމު ސިއްޙަތުގެ ކުއްލި ނުރައްކަލުގެ ޤާނޫނު)ގެ 47 ވަނަ މާއްދާ

[7] ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/2011 (ޤާނޫނުތަކުގެ [illegible] ބައްޓަންކުރުމުގެ ޤާނޫނު)ގެ 12 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ)

[8] ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/2011 (ޤާނޫނުތަކުގެ [illegible] ބައްޓަންކުރުމުގެ ޤާނޫނު)ގެ 18 ވަނަ މާއްދާ

އުފުލުން ނުޖެހޭކަމަށާއި، ވަކި ގާނޫނެއްގައި ޖިނާއީ އަދަބަކަށް ދެވޭ ލުއިގެ މަންފާ ފިޔަވައި، ފަހުން ހަދާ ގާނޫނެއްގެ އަސާސު ނުވަތަ އެއިގެ ބުރަ އެޅޭނޫނު ހެދުމުގެ ކުރިން ހިނގާފައިވާ ހާދިސާއެއްގެ މައްޗަށް ނުހިނގުމަކީ (law of application restropective) އާއްމު އުސޫލެއްކަން ސާފުވާކަމަށާއި، އަދި މިއީ ދުނިޔޭގެ އެކި ޤައުމުތަކުގެ ގާނޫނީ ނިޒާމުތަކުގައިވެސް އިސްތިޤްރާރުވެފައިވާ އުސޫލެއްކަމަށާއި، މި އުސޫލަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ މޫސާ ނަސީރު ވ. [illegible] އިންވެސްޓް [illegible] [illegible] ޤަޟިއްޔާގައި[9] ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.

25. އިސްތިއުނާފު ކުރެވިފައި މިވާ މައްސަލައަށް ބަލާއިރު، [illegible] [illegible] [illegible] 8 [illegible] 2020 ގައި [illegible] [illegible]، [illegible] 5 ([illegible]) [illegible] [illegible]، 22 [illegible] 2020ގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 47 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 22 [illegible] 2020 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 8 [illegible] 2020ގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] (retrospective application of law) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

---

[9] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2014/SC-A/41 ޤަޟިއްޔާ

26. އަދި މީގެއިތުރުންވެސް، އާންމު ސިއްޙަތުގެ ހާލަތު ނުރައްކަލުގެ ޤާނޫނު 2020 ގެ[10] 46 ވަނަ މާއްދާގައި، މި ޤާނޫނުގައި ކަނޑައެޅިގެން އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހިނދެއްނޫނީ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދަންޖެހޭ ގަވާއިދުތައް ހަދައި ހިންގާނެ ދައުލަތުގެ އިދާރާތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އެހެންކަމުން، މި މާއްދާގައި ގަވާއިދުތައް ހެދުމަށް ކަނޑައެޅި އިދާރާތަކަށް ޤާނޫނީގޮތުން ދަށުވެފައިވާކަމަށް މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންތައްތަކާ ޤާނޫނީ ގޮތުން ބެހިގެންވާ ނިންމުންތަކަށް އެއްގޮތްވާން ޖެހޭނެއެވެ.

27. މަތީގައި ބަޔާންކުރެވުނު ކަންތައްތަކަށް ބަލާއިރު، ޤާނޫނު ނަންބަރު 20/2020 (އާންމު ސިއްޙަތުގެ ހާލަތު ނުރައްކަލުގެ ޤާނޫނު 2020) ތަޢާރުފްކުރެވުނީ ކަންކަމަށްފަހުގައި ނުލިބޭގޮތަށް، ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގައިވެސް މުސާރައިން އުނިކުރެވޭނެ ގޮތްތައް ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު،[11] މި ޤާނޫނުގައި މުވައްޒަފުގެ މުސާރަ އާ މުވައްޒަފުގެ ރުހުމެއްނެތި އުނިކުރެވޭނެކަން އެނގެން ނެތުމުން، ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން އެއް އިންސާފުއަކު ދައުލަތް ފަރާތުން ނިންމާފައިވާ ބަދަލަކީ ޤާނޫނާ ބަދަލުގައި އަމަލުކުރަން ފެނެއެވެ.

މިމައްސަލަ ނިންމަން ފެނުނުގޮތް

28. މަތީގައި ބަޔާންކުރެވުނު ކަންކަން އެކުން ހުރުމުން، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު 162/VTR/2020 މައްސަލައިގެ ނިންމުން ބާޠިލުކުރަންޖެހޭ ޤާނޫނީ ސަބަބެއް ނެތްކަމަށް ކަނޑައަޅައި މި މައްސަލަ ނިންމަން ފެނެއެވެ.

---

[10] ޤާނޫނު ނަންބަރު 20/2020

[11] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 55 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)

ފަނޑިޔާރު ހަސަން ޝަފީޤުގެ ރައުޔު

29.އިސްފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީދުގެ ރައުޔަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަމެވެ.

ފަނޑިޔާރު ޝުޖޫނު މުޙައްމަދުގެ ރައުޔު

30.އިސްފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީދުގެ ރައުޔަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަމެވެ.

އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ [illegible] [illegible]

31. މި ޤަޟިއްޔާ [illegible] އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ [illegible][12] [illegible] 30 (ތިރީސް) [illegible][13] [illegible][14] [illegible][15]

---

[12] [illegible] އިސްތިސްނާ މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު (ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021)ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައެވެ.

[13] މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު (ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021)ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)

[14] މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު (ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021)ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ)

[15] މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު (ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021)ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)

ޙުކުމް:

ދެންފަހެ، އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ކަންކަން އެގޮތުގެ މަތިން ހުރުމުން ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 162/VTR/2020 މައްސަލަ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް [illegible] ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކުގެ މައްޗަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، އެ މައްސަލައިގެ ނިންމުން ބާޠިލުކުރަން ޖެހޭފަދަ ޤާނޫނީ ސަބަބެއް ނެތްކަމަށް، މި މައްސަލަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާގުން ކަނޑައަޅައި ޙުކުމްކޮށްފީމެވެ.

[illegible] ޙުކުމްކުރީ:

ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީދު

އިސްފަނޑިޔާރު ހުސައިން މަޒީދު
(ރިޔާސަތު)

ފަނޑިޔާރު [illegible] މުޙައްމަދު